

Kleine Kernen Krant

Limburg

december 2010 - nummer 24

Vereniging
Kleine Kernen
Limburg

In dit nummer o.a.:

2 Impressie PlattelandsParlement

3 Info Gemeenschapshuis:
SportStroom

4 Verslag Algemene
Ledenvergadering

5 Portret van een kleine kern...
Heibloem

6 Kernenbeleid Bergen succesvol

8 Column Vrijwilligerswerk

Colofon:

De Kleine Kernen Krant Limburg is een uitgave van de Vereniging Kleine Kernen Limburg en wordt verspreid onder de leden van de VKKL en abonnees.
VKKL, Bommelstraat 2,
5961 HN Horst
e-mail: VKKL@synthese.nl
www.vkkl.nl
Tel. 077-3978503
Fax: 077-3978505

Redactie:

Tiny Reijnders, Alle Postmus,
Erik Brugman, Annemie Aalrds,
Wim Desserjer

Foto's PlattelandsParlement:

Wim Jenniskens

Met bijdragen van:

Ans Baetsen-van Lier, Koos Mirck

Realisatie:

Weemen Drukwerk & Communicatie,
Horst. 100% eco-proof.

Abonnementen:

Leden van de VKKL ontvangen de Kleine Kernen Krant Limburg gratis. Een jaarabonnement kost € 20,- en voor instellingen en overige organisaties € 50,-.

De uitgave van de Kleine Kernen Krant is mede mogelijk gemaakt door de Provincie Limburg.

Nieuwe publicaties over zelfsturing en toekomst Limburg platteland

Op het PlattelandsParlement op 29 oktober in Maastricht presenteerde de VKKL twee nieuwe publicaties. De 'Agenda 2020' werd uitgereikt aan Will Scheepens, vice-voorzitter van het Limburgs Parlement, die het boekwerkje in ontvangst nam namens gedeputeerde Odile Wolfs. Tony Ory, voorzitter van dorpsraad Susteren kreeg als winnaar van de Plattelandsquiz het eerste exemplaar van de 'Doe Het Zelfgids dorpen en wijk' overhandigd. Beide documenten zijn te downloaden via www.vkkl.nl, maar zullen ook uitgedeeld worden tijdens bijeenkomsten en andere activiteiten van de VKKL.

Agenda 2020 Kleine Kernen Limburg

In deze agenda schetst de VKKL een beeld van de veranderingen die de Limburgse dorpen de afgelopen jaren hebben ondergaan en wordt een doorkijk gegeven op de te verwachten ontwikkelingen. De agenda 2020 eindigt met een aantal conclusies en aanbevelingen richting de leden van Provinciale en Gedeputeerde Staten.

Doe Het Zelf Gids dorpen en wijken

Deze publicatie van de VKKL gaat over de nieuwe rollen en activiteiten van dorpsraden als gevolg van de veranderingen in dorpen en bij gemeenten. Tevens wordt een achttal succesverhalen van bewonersinitiatieven beschreven. Deze verhalen uit de praktijk hebben gemeenschappelijk dat bewoners zelf het heft in handen nemen en tot prachtige resultaten komen.

Verslag van het PlattelandsParlement op pagina 2

“Wat kunnen we zelf en hoe helpt de provincie ons daarbij”

Op 29 oktober organiseerde de VKKL voor de derde maal een PlattelandsParlement. Ruim honderddertig bij het platteland betrokken Limburgers waren naar het Gouvernement gekomen om over de toekomst van het platteland te praten. En hiervoor kregen ze ruim de gelegenheid. In zes themagroepen konden de deelnemers met elkaar en met statenleden in gesprek. Dit leverde boeiende discussies en veel nieuwe inzichten op. Daarnaast was er veel herkenning bij de deelnemers. “Er zijn nog meer dorpen met dezelfde problemen of wensen.”

Vice-voorzitter van het Limburgs Parlement Will Scheepens hield namens gedeputeerde Odile Wolfs een openingswoord en nam uit handen van Ben van Essen het eerste exemplaar van de Agenda Kleine Kernen 2020 in ontvangst. Hierna volgde een ‘kijkje in de keuken’. VVV-gidsen en statenleden namen de deelnemers mee voor een rondleiding door het Gouvernement en vertelden over de rol van de Provincie.

Netwerken tijdens de lunch

De lunch was een prima moment om even te netwerken. Op de informatiemarkt die tijdens de lunch werd gehouden waren acht Limburgse organisaties vertegenwoor-

Quizwinnaar Ton Ory ontvangt het eerste exemplaar van de Doe Het Zelf Gids dorpen en wijken.

digd die betrokken zijn bij een leefbaar platteland. De leden van de Statencommissie Fysiek Domein, die op dezelfde dag een vergadering hadden, zagen kans om tijdens de lunch even de sfeer te proeven op het PlattelandsParlement. Gedeputeerde Ger Driessen kon daarnaast verleid worden om een kort woordje aan de deelnemers te richten. Hierin ging hij vooral in op de veranderende werkwijze van de provincie rond de gebiedscommissies.

“Petje op, petje af”

Na de lunch was het tijd voor een heuse Plattelandsquiz, volgens het principe “petje op, petje af”. Na acht scherpe vragen, allen gerelateerd aan het werk in de kleine kernen en de thema’s van het PlattelandsParlement, kon Ton Ory van de dorpsraad in Susteren uitgeroepen worden tot winnaar van de quiz. Een prima opwarmertje voor de hemadiscussies die daarop volgden.

Niet alleen problemen

Voor de themagesprekken was deze keer ruim de tijd uit getrokken. Uit de evaluatieformulieren bleek dat iedereen voldoende kans had gezien zijn of haar bijdrage aan de discussie te leveren. Voorafgaand aan elk themagesprek werden korte films getoond. Insteek van deze films was een project of aanpak te tonen die vooral door

Statenlid Joey Gommans hanteerde de Twitterregel van 140 woorden voor zijn terugkoppeling van het thema Jongeren.

dorpen zelf tot een succes waren gemaakt. Tevens was het een korte en bondige opmaat naar een discussie. Wat opviel was de positieve toon van de gesprekken. Dorpsraden kwamen niet alleen om hun problemen kenbaar te maken, maar spraken zich vooral uit over de rol die ze daar zelf in kunnen en willen spelen.

Wat nemen de statenleden mee

Bij ieder gesprek waren een of meerdere statenleden aanwezig, die tijdens de plenaire afsluiting gevraagd werden om hun thema kort samen te vatten. Hieronder alvast enkele opvallende speerpunten uit deze samenvatting. De verslagen van de themagesprekken en de volledige lijst met actiepunten zijn te lezen via www.vkkl.nl.

Meer info?

Op www.vkkl.nl staan:

- verslagen van de themagroepen
- alle benoemde actiepunten
- Doe Het Zelf Gids dorpen en wijken
- Agenda 2020 Kleine Kernen Limburg
- een link naar de vijf films
- en meer foto's.

De informatiemarkt was een prima moment om te netwerken en kennis op te doen.

Enkele speerpunten:

Economie als motor van het dorp:

Koppel een thema ('Lottum Rozendorp') aan de economie in het dorp, hierdoor onderscheid je je.

Krimp als kans:

Geef dorpsraden de ruimte om zelf te sturen op krimp.

Jongeren:

onmisbaar voor het dorp: Neem als overheid of dorpsraad het initiatief (en de verantwoordelijkheid) van jongeren niet over, maar ondersteun het.

Naar een veilige woonomgeving:

Laat de navigatiesystemen de dorpskernen mijden.

Prettig oud in eigen dorp:

Vertrouw op de eigen kracht van het dorp. Kijk wat je zelf kunt organiseren.

Open Podium:

Betere borging van cultuurhistorisch erfgoed in verband met versnipperd gemeentelijk beleid.

Openstellen energiemarkt biedt kansen voor gemeenschapshuizen

SportStroom: gemiddelde besparing van € 1.500 per vereniging

Elke bestuurder van een dorpshuis kan erover meepraten. De kosten voor gas en elektriciteit bedragen een substantieel deel van de begroting en die kosten nemen alleen maar toe. Veel bestuurders nemen deze kosten voor lief. Maar is dat ook nodig?

Liberalisering energiemarkt

In 2003 is de energiemarkt geliberaliseerd. De energiemarkt is een moeilijke, voor leken vaak onbegrijpelijke markt. Aanbieders stunen met lage instaptarieven en confronteren de gebruiker met een forse tariefverhoging na de eerste contractperiode. Of het leveringstarief lijkt heel laag, maar de post 'vastrecht levering' (elke leverancier heeft hiervoor haar eigen terminologie) is behoorlijk opgeschroefd ter compensatie van het lagere leveringstarief. De nieuwste prijspeiling van Energietarieven van de Consumentenbond toont echter aan dat jaarlijks overstappen naar een andere leverancier de grootste besparing oplevert.

Collectief energie inkopen

Energieleveranciers zijn bereid hun tarieven te verlagen mits energie collectief wordt ingekocht. Maar dan moet je wel over een collectief beschikken of als collectief opereren. Sinds een paar jaar is er zo'n organisatie: SportStroom koopt collectief energie in voor (nu nog voornamelijk) sportverenigingen. Naast sportverenigingen maken ook steeds meer dorps- en gemeenschapshuizen gebruik van hun diensten.

SportStroom

Het idee voor SportStroom is ontstaan bij een drietal sportverenigingen uit Drachten en omgeving. Toen de energiemarkt werd vrijgegeven heeft een aantal bestuurders de koppen bij elkaar gestoken om te bekijken of gezamenlijke inkoop van energie tot kostenverlaging zou leiden. Toen dit wonderwel lukte (de besparing bedroeg per vereniging zo'n € 1.000 – 1.500 op jaarbasis) besloten ze om ook andere verenigingen hiervan te laten profiteren. Het eerste jaar sloten zich 3 verenigin-

gen aan bij SportStroom. In 2004 waren dat er 59 en momenteel staat de teller op 1.500 verenigingen. Daarnaast profiteren nog eens duizend sponsors en minstens evenzoveel leden van verenigingen van de voordelen van SportStroom. Soms zijn besparingen tot duizenden euro's mogelijk. Het grote voordeel is dat dorps/gemeenschapshuizen direct mee kunnen liften op de volumekorting die al door SportStroom is bedongen. SportStroom kan dat zo goedkoop doen omdat ze lage organisatiekosten, geen marketingbudget, minimale huisvestingskosten en lage personeelskosten (twee betaalde krachten) heeft. Om aansprakelijkheidssituaties af te dekken hangt boven Sportstroom inmiddels een BV, maar het hart van de organisatie wordt nog steeds gevormd door een paar gedreven bestuurders van sportverenigingen. In 2009 heeft SportStroom voor de toen aangesloten 1.000 verenigingen ruim € 1.500.000 bespaard. Dat is een gemiddelde besparing van € 1.500 per vereniging.

Hoe werkt het?

SportStroom fungeert als intermediair tussen het buurt- of dorps huis en de (nieuwe) energieleverancier. Het opstellen van een voordeelberekening wordt gedaan door SportStroom, maar als buurt of dorps huis sluit je rechtstreeks een contract af met de leverancier. Deze leveranciers zijn geselecteerd op basis van betrouwbaarheid, continuïteit en klantvriendelijkheid. Op basis van de opgestuurde kopie van een recente jaarafrekening wordt geheel vrijblijvend en gratis een gegarandeerde voordeelberekening gemaakt. Hierop beslist het bestuur van de stichting of vereniging of ze mee gaan doen of (nog) niet. SportStroom werkt doorgaans met prijzen die een jaar geldig zijn, maar drie jaar kan ook. De tijd om in te stappen is doorgaans erg kort (week tot tien dagen),

- Het deelnemen aan SportStroom kost niets en verplicht tot niets.
- Door collectief inkopen van energie kunnen beduidend lagere prijzen bedongen worden.

omdat ze dan lagere prijzen krijgen en dus de besparing groter is. Mocht dat te snel zijn voor het bestuur, dan is het geen probleem om op een later moment opnieuw een voordeelberekening te laten maken. Na afloop van het contract onderhandelt Sportstroom met de leverancier over de tarieven voor contractverlenging. Sportstroom geeft daarbij de garantie af dat ze altijd goedkoper zijn dan de traditionele leveranciers. En maximaal 2% duurder dan (tijdelijke) prijsstunters. Vanwege het grote collectief is er een goede onderhandelingspositie. Als de leverancier en SportStroom niet tot een bevredigend akkoord komen dan maakt SportStroom de overstap naar een andere leverancier.

Aandachtspunten

Let er op dat als u besluit over te stappen op SportStroom u de overgang goed regelt. Heeft u een contract, dan zal dat tijdig moeten worden opgezegd. Op het moment dat een voordeelberekening bij SportStroom wordt opgevraagd, dan krijgt u automatisch opzeggelieven toegestuurd. Om misverstanden te voorkomen is het verstandig om zelf om en nabij de switchdatum de actuele meterstand door te geven aan SportStroom, bij voorkeur per e-mail (want dan staat het zwart op wit). Bij de afrekening kan dan worden uitgegaan van de juiste meterstanden.

Wilt u meer informatie over SportStroom kijk dan op www.sportstroom.nl of neem contact op met het secretariaat van de VKKL via vkkl@synthese.nl of 077-3978503.

Bron: Nieuwsbrief Steunpunt Dorps huizen Drenthe, september 2010

Prima praktijkvoorbeelden voor de leefbaarheid

Algemene Ledenvergadering in het teken van BIEB en dorpswinkels

Op woensdag 13 oktober hield de VKKL haar jaarlijkse algemene ledenvergadering in Baexem. Tijdens het formele gedeelte van de vergadering keek het bestuur met de leden aan de hand van de jaarverslagen van 2009 en de begroting en het werkplan van 2011 terug en vooruit in de tijd. Alle stukken en plannen werden goedgekeurd. Deze stukken zijn www.vkkl.nl te downloaden.

Naar aanleiding van het werkplan 2011 werd er door de vergadering stil gestaan bij de ontwikkelingen t.a.v. enkele projecten: Zo start de VKKL binnenkort met het project Dorpenkaravaan, dat ingaat op de relatie tussen jongeren en leefbaarheid in

Kleine Kernen (meer hierover op www.vkkl.nl). Verder ziet het er naar uit dat de provincie bereid is om de opstart van een Steunpunt gemeenschapshuizen voor een periode van twee jaar voor 50% te financieren. Na die periode moet het steunpunt zich volledig zelf financieren. De VKKL probeert op dit moment de (co-) financiering dekkend te krijgen.

Ook vanuit de aanwezige leden werd een aantal nieuwe ontwikkelingen aangedragen. Zo onderzoekt de Dorpsraad Susteren een variant op het concept Opstapschool zoals dat in Groningen werkt. Het idee staat nog in de kinderschoenen, maar in het kort bekijkt men

Tijdens het informele gedeelte van de bijeenkomst deelden leden uit Middelaar en Sevenum praktijkervaringen uit om de leefbaarheid in hun dorp te vergroten met de aanwezigen.

of het mogelijk is om in kleine kernen centrale opstap / ontmoetingspunten te realiseren van waaruit kinderen, jongeren, ouderen maar ook andere leeftijdsgroepen met gebundelde vervoersvoorzieningen naar bijvoorbeeld school, activiteiten, winkels, gezondheidsvoorzieningen kunnen reizen. Vanuit Horst a/d Maas maakt men zich zorgen over het openbaar vervoer naar kleine kernen. Door regionale aanbesteding hebben gemeenten hier nog maar weinig invloed op. Als dorpsraad kom je niet zomaar binnen bij de vervoerder. Het onderwerp is ook ter sprake gebracht op het "Open Podium" tijdens het PlattelandsParlement.

Het winkeltje in Middelaar

Het dorp Middelaar moest het jaren stellen zonder winkel. Voor de dagelijkse boodschappen is zij aangewezen op de voorzieningen in de omliggende dorpen. Het gemis werd ook gesignaleerd bij het opstellen van het Dorpsontwikkelingsplan. Vanuit commercieel oogpunt is het openen van een winkel in deze kleine kern echter niet realistisch. Toch heeft Middelaar sinds februari 2010 een eigen winkeltje. En het is een groot succes! Hoe is dit gelukt? Kosien de Haaf van stichting gemeenschapshuis Middelaar vertelde over de ontstaansgeschiedenis.

Dichterbij, een instelling met cliënten met een verstandelijke beperking, was op zoek naar zinvolle dagbesteding voor hun cliënten. Samen met deze organisatie zijn de plannen voor een winkel in het gemeenschapshuis uitgewerkt. Nu wordt het winkeltje door negen cliënten en twee begeleiders gedraaid. Er hoeft geen winst te worden gemaakt om personeel te betalen. De (verse) artikelen worden geleverd door de supermarkt uit het buurdorp Mook. Het standaardassortiment is beperkt, maar op bestelling kunnen alle artikelen die de supermarkt verkoopt ook door het winkeltje in Middelaar worden geleverd.

't Winkeltje levert meer dan alleen levensmiddelen. De cliënten helpen de klanten ook met het thuis bezorgen van boodschappen, het wassen van auto's, hulp op de basisschool en in het gemeenschapshuis (schoonmaak, bedienen), het verspreiden van huis aan huis folders. Daarnaast

maken de cliënten leuke en handige spullen die ook in de winkel worden verkocht. Iedereen is enthousiast. De meerwaarde is persoonlijke groei voor de cliënten, een trefpunt voor ouderen waar je naast de boodschappen ook een kop koffie kunt drinken, kinderen die zelfstandig in het eigen dorp boodschappen kunnen doen, extra handen voor het gemeenschapshuis en de school.

Binnenkort start de bouw van een multifunctioneel centrum (MFC) voor Middelaar. Op de plek van het huidige gemeenschapshuis komt woningbouw. In het MFC krijgt het gemeenschapshuis een plek, maar er komen ook extra voorzieningen zoals spreekuren van de huisarts, logopedie, een gymzaal waardoor ook de basisschool kan sporten in eigen dorp. En 't Winkeltje, dat wordt uitgebreid met terras, dagbesteding en een café.

Een voorbeeld hoe je door het slim combineren van functies en behoeften de leefbaarheid in je eigen kern kunt vergroten.

VKKL neemt afscheid van

Tijdens de bijeenkomst nam de vereniging ook afscheid van Nellie Vanlier. Sinds 2003, het oprichtingsjaar van de vereniging, had zij zitting in het bestuur. Nellie werd destijds als bestuurslid benaderd vanwege

haar betrokkenheid bij Leader+ en Zij-Actief. Voorzitter Ben van Essen roemde tijdens de Algemene Ledenvergadering haar dienstbaarheid en mentaliteit van aanpakken. Inmiddels is het bestuur actief

Bouwen in eigen beheer

Woonruimte voor starters, maar ook ouderen die kleiner willen gaan wonen is vaak schaars en duur op het platteland. Bouwen in eigen beheer kan een oplossing bieden. Noël Hermans en Trudy Hoeymakers van de dorpsraad in Sevenum vertelden hoe ze het daar hebben aangepakt. De dorpsraad Sevenum is nog jong, ze bestaat 2 jaar. Het project bouwen in eigen beheer is voor de jonge dorpsraad een mooi project om interactie met het dorp te krijgen. Dit is in Sevenum goed gelukt.

Om de behoefte te peilen heeft de dorpsraad een informatieavond georganiseerd. Met de geïnteresseerden is men op bezoek geweest in Lottum waar al een project bouwen in eigen beheer was gerealiseerd (zie Kleine Kernen Krant 20). Met de politiek zijn we in gesprek over de plannen en de locatie. De gemeente is enthousiast, maar doordat de grond van verschillende eigenaren is, is het verwerven hiervan nog niet rond.

Het mooie van Bouwen in eigen beheer is het werken in een collectief. De toekomstige bouwers, jong en oud werken samen het bouwplan uit, nemen samen een architect en aannemer in de hand, overleggen samen met de gemeente, kopen samen in, enzovoorts. Samen huren ze deskundigen in die het hele proces kunnen ondersteunen.

Sjaak Sluifers (VKKL) vertelt over de praktijk van bouwen in eigen beheer in Lottum. Door collectief opdrachtgeverschap konden hier woningen op maat worden gebouwd, naar behoefte en budget van de individuele bouwer. In Lottum schakelde ze voor de ondersteuning het bureau Bouwen in eigen beheer Eindhoven in. De kosten voor dit bureau werden betaald via de subsidieregeling Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) van de provincie Limburg. Deze subsidieregeling loopt nog t/m 31 december 2011.

Nellie Vanlier

op zoek naar aanvulling. Bent u geïnteresseerd om in het bestuur te participeren neem dan contact op met het secretariaat van de VKKL.

Portret van een kleine kern... Heibloem

1970 – 2010; een terugblik op
40 jaar Gemeenschapsraad

Door Ans Baetsen-van Lier

“40 Jaar Stichting Gemeenschapsraad Heibloem”; dit heugelijke feit willen we graag vieren op 16 december a.s. in Gemeenschapshuis “De Klokkestoel” in Heibloem. Een mooi moment om de vele dossier eens door te snuffelen en terug te blikken op al die dingen die ons pad als bestuur gekruist hebben.

Bij het ontstaan van deze stichting in 1970 had het toenmalige bestuur te maken met parochianen uit 5 verschillende gemeenten. Parochianen die in de directe omgeving van Heibloem woonden, maakten daar deel uit van de gemeenschap. Vandaar ook de benaming gemeenschapsraad in plaats van dorpsraad. Daarnaast heeft de Gemeenschapsraad gefunctioneerd in drie gemeenten. Allereerst als gemeente Roggel-Heibloem en vanaf 1992 in de gemeente Roggel en Neer. Vanaf 2007 kregen we te maken met de gemeente Leudal. Een plattelandsgemeente die uit 16 kernen bestaat. Hiervan is Heibloem de ‘Noordpool’ en met circa 1.000 inwoners een van de kleinste kernen.

Altijd op zoek naar samenwerking

Op regionaal gebied kregen we te maken met onze 14 collega-dorpsraden binnen Leudal door middel van het Dorpsraden-Overleg Leudal (DOL). Maar het werkgebied hield niet op bij de gemeentegrens. Er zijn regelmatig contacten gezocht op provinciaal niveau. Diverse Gedeputeerden kwamen ‘op de Heibloem’ naar projecten van de gemeenschapsraad kijken. In het kader het pilot-project B.O.S. (Buurt, Onderwijs en Sport) ontstond er ook samenwerking met Huis voor de Sport en internaat Fentrop De Widdonck.

In de jaren '90 was de gemeenschapsraad aangesloten bij de LVKK (Landelijke

stichting gemeenschapsraad heibloem

Vereniging voor Kleine Kernen) en werd er elk jaar in Nederland een werkbezoek afgelegd in een andere provincie. Om zo in de keuken van een zusterorganisatie te kunnen kijken en daarbij te zien en te ervaren: “Hoe doet de andere dat nu!?”. Met veel plezier denken we terug aan deze uitstapjes, omdat ze altijd zo verrassend en afwisselend waren. Hiervan werd later de Dorpendag afgeleid en kon een dorp zich op allerlei gebieden presenteren. Ook Heibloem heeft hier dankbaar gebruik gemaakt. Vanuit de contacten die daarvoor ontstonden is ook de VKKL ontstaan.

Vele mooie onderwerpen

Een greep uit de items die de afgelopen jaren de revue zijn gepasseerd: Woningbouw, Jeugdbeleid, behoud school, Kernenplan, Dorpsvisie, Koninklijke Onderscheidingen, Kermiscommissie, Reanimatie en AED, Hand in Hand op het Platteland, Kern met Pit, behoud Sint Maartenfeest, ouderenbeleid, website, behoud Gemeenschapshuis De Klokkestoel, Buurtpreventie, Op Pad met Piet (de boswachter), windmolenpark, verkeersveiligheid, accommodatiebeleid, subsidiebeleid, Noaberschappunt Roggel, Stimuleringsfonds/Maas en Peelfonds etc. etc. Vele mooie onderwerpen die de moeite waard zijn om er iets mee te doen.

Ans Baetsen-van Lier is voorzitter van de stichting Gemeenschapsraad Heibloem.

Wilt u uw dorp ook eens in de schijnwerpers zetten?

Mail uw verhaal naar vkkl@synthese.nl of neem contact op met de redactie.

Bestuur VKKL op bezoek in de regio

Samenwerking binnen het dorp zoeken

Sinds drie jaar combineert de VKKL haar bestuursvergadering met enige regelmaat met een bezoek aan een regio of gemeente in Limburg. Een goed moment om kennis te maken met lokale initiatieven en vooral ook met elkaar in gesprek te gaan over nieuwe ontwikkelingen.

Woensdag 21 september was het nieuwe MFC De Buun in Well (gemeente Bergen) de plek 'in de regio' waar het bestuur van de VKKL haar vergadering hield. Naast bestuursleden van de VKKL waren zestien vertegenwoordigers van de dorpen uit de gemeente Bergen aanwezig. Ook wethouder Ben Buiting en coördinator Leefbaarheid Mark Rijniers woonden de vergadering bij. Op verzoek van de VKKL werden twee recente leefbaarheidsinitiatieven gepresenteerd.

Mark Rijniers bij het in augustus geopende MFC De Buun.

Samenwerking BSO en verenigingen

Dik Sonneveld, lid van het Wells Forum en een van de initiatiefnemers, vertelde dat het project "Jong Gelieërd" is ontstaan vanuit het Dorpsontwikkelingsplan (DOP) dat in 2008 is opgesteld. Daarin hadden bewoners aangegeven dat er kansen lagen voor samenwerking tussen buitenschoolse opvang, de basisschool en de verenigingen in het dorp. Sonneveld: "Het project dat hieruit is voortgekomen heeft als doel om de kinderen al vroeg kennis te laten maken met de diverse mogelijkheden van sport en cultuur in en buiten het dorp en de creativiteit van kinderen te ontwikkelen."

De afgelopen maanden zijn er op woensdag- en vrijdagmiddag activiteiten opgestart voor de klassen 1 t/m 4, samenvallend met de buitenschoolse opvang

(BSO). Het gaat om sportactiviteiten in blokken van 5 lessen met tussendoor educatieve en creatieve activiteiten zoals pottenbakken en muziek maken.

De activiteiten worden begeleid door professionele krachten van de BSO, aangevuld met begeleiders van de verenigingen.

Meer informatie over Jong Gelieërd is op te vragen via www.wellsforum.nl.

'Samen kun je meer'

In Afferden is onlangs een multifunctioneel clubgebouw gerealiseerd, waar voetbal, tennis en paardensport onder een dak zitten. Nic Salden, een van de kartrekkers vanuit de verenigingen, schetste dat door bundeling van krachten binnen het dorp veel mogelijk is. Salden: "Er is in Afferden een nieuw sportpark ontwikkeld met een gezamenlijk clublokaal, een grote kantine, gezamenlijke kleedlokalen. Nu is er veel meer ruimte voor ontmoeting en worden door de samenwerking elkaars sterke punten beter benut". Voor het beheer is een stichting opgericht de Alverman. Vooralsnog is dit een eerste succes, maar er zijn inmiddels plannen om vanuit een breder verband te kijken naar de mogelijkheden voor samenwerking binnen het dorp. Ook de school, de sporthal en tal van andere verenigingen worden in deze visie betrokken.

Kijk op www.alverman.nl voor meer informatie over de ontwikkeling van dit sportpark.

Naar aanleiding van deze bijeenkomst interviewden we Mark Rijniers van de gemeente Bergen over het Kernenbeleid.

Gemeente Bergen boekt successen

Het is alweer enkele jaren geleden dat men in Bergen (Limburg) begon met leefbaarheidsdiscussies. Leefbaarheid - zo werd het gezien - vereist een dialoog, vereist discussies en dat werd (en wordt) in Bergen van groot belang geacht. Aan het woord is Mark Rijniers, coördinator Leefbaarheid, vanaf januari 2011 manager Projecten Leefbaarheid.

Dorpsontwikkelingsplannen vormen basis

In de afgelopen 8 á 9 jaar hebben de leefbaarheidsdiscussies in de dorpen van de gemeente Bergen geresulteerd in dorpsontwikkelingsplannen (DOP's). Terugkijkend vertelt Rijniers: "Zowel de discussies als de dorpsplannen hebben de gemeentelijke politiek verrast. Met name door het naar voren brengen van realistische zaken door het dorp zelf. De verrassing lag vooral in het gegeven dat

dorpsraden zich geleidelijk aan beleidsmatig gingen opstellen, met visie debatteerden en initiatieven op tafel legden." Een en ander heeft ertoe bijgedragen dat men ook bij de gemeente zich meer en meer bewust werd van het gegeven dat 'van onderop werken' niet alleen voor dorpsbewoners en dorpsraden geldt. Rijniers: "Het werd toen beleefd als een cultuuromslag. Maar daar wordt het voor nu niet mee afgedaan. Integendeel, continue interactie met dorpen, haar raden en bewoners, is uitgangspunt gebleven, immers het kan altijd beter!"

Budget voor uitvoering

De vele voorstellen en conclusies uit de zeven dorpsontwikkelingsplannen zijn enthousiast en gevarieerd, ieder dorp op zijn eigen wijze, aan de gemeente aangeboden. Het gaat in totaal om

300 projectvoorstellen die alle door de gemeente in 'Samen aan de slag' van een reactie zijn voorzien. Voor een snelle uitvoering van projecten heeft de gemeente in 2009 een budget van € 350.000,- beschikbaar gesteld. Voor de langere termijn zullen echter structurele middelen nodig zijn. Met elke dorpsraad zijn prioriteiten bepaald. Zo ontstond een top 10 van projecten, per dorp en per jaar, die in een convenant zijn vastgelegd. Aan dit convenant is tevens een budget van € 1.500,- voor functioneringskosten en een budget van € 3.500,- ten behoeve van dorpsgerelateerde leefbaarheidsactiviteiten/voorzieningen gekoppeld.

Enkele top-10 projecten

Een voorbeeld van een top 10-project is de bouw van een uitkijktoren in het bos in Afferden, die prachtig uitzicht geeft over

In het kort

IKL: "Maak eens een ommetje"

Inschrijven kan nog tot 30 januari

Dit najaar is Instandhouding Kleine Landschapselementen (IKL) weer gestart met een nieuwe prijsvraag "maak eens een ommetje". Ditmaal richt de prijsvraag zich vooral op het beleefbaarheid en toegankelijk maken van het buitengebied. Het geld, 6.000 euro per project, is onder andere bedoeld voor het aanbrengen van markeringspaaltjes, routebeschrijvingen, informatiepanelen en zitbanken. Op de website van IKL, www.ikl-limburg.nl is meer informatie te vinden over de provinciale prijsvraag. Bellen kan ook: contactpersoon Jo Geurts is te bereiken op 0475-386437.

Website proeftuin Zelfsturing in de lucht

De proeftuin Zelfsturing in de gemeenten Peel & Maas en Valkenburg aan de Geul beschikt vanaf 1 november 2010 over een eigen website: www.proeftuinzelfsturing.nl. Alle documenten en publicaties van de

Kijk ook eens op Dorpshuizen.nl

Dorpshuizen.nl is een landelijke website op het gebied van bestuur en beheer van dorpshuizen, gemeenschapshuizen en multifunctionele accommodaties. Een belangrijk onderdeel van deze website is de digitale vraagbaak. De vraagbaak geeft antwoord op veel gestelde vragen en bevat een schat aan informatie, zoals voorbeeld-

documenten en onderzoeken.

De website is een initiatief van een aantal provinciale belangenorganisaties in Nederland. De VKKL participeert sinds 2008 in Dorpshuizen.nl

Meld uw klus aan voor NL DOET

Bijdrage van maximaal 500 euro voor uw klus

Op 18 en 19 maart 2011 vindt NL DOET plaats. Tijdens deze actie, een initiatief van het Oranje Fonds, kan iedereen de handen uit de mouwen steken en iets doen voor anderen en de samenleving.

Heeft uw organisatie een klus te klaren en kunt u daar extra handen bij gebruiken? Moet de bar van het dorps huis opgeknapt worden?

Wilt u de speeltuin onder handen nemen? Wilt u iets extra's doen voor ouderen in het dorp? Iedereen die in zijn omgeving iets wil aanpakken kan zijn of haar activiteit op de website www.nl doet.nl aanmelden.

De teller staat op negentig!

Sinds begin november zijn er negentig bewonersorganisaties aangesloten bij de VKKL. De vorig jaar opgerichte dorpsraad Sevenum hebben we namelijk mogen verwelkomen als lid. Dit betekent dat een groot deel van de naar schatting 125 bewonersorganisaties in Limburg zich verbonden voelt met de doelstelling van de VKKL. Wie helpt ons om die magische grens van 100 leden te bereiken? Meer informatie over de dorpsraad Sevenum? Surf naar www.dorpsraadsevenum.nl.

proeftuin zijn hier te vinden. De VKKL is een van de deelnemers in de proeftuin.

met kernenbeleid

Nationaal Park de Maasduinen. De toren is ontworpen door de lokale molenbouwer in samenwerking met de dorpsraad. Volgens de gemeente een goed en leuk maar ook kostbaar idee, die de dorpsraad tegelijkertijd aansprak op de verdere uitwerking van het plan en het zoeken naar financieringsmogelijkheden. In afwachting van de uitvoering heeft de gemeente alvast € 25.000,- gereserveerd. Of neem het project Aanpak Loswal in Aijen. In dit project moet de voormalige loswal aan de Maas in vele opzichten een aantrekkelijke recreatieve en toeristische plek worden. Hoewel gemeente en dorpsraad nog doende zijn om het vereiste budget te verwerven, kon de dorpsraad tijdens de presentatie van het plan al vijf dorpsbewoners enthousiasmeren voor een gedeelte van de projectuitvoering.

'Hoe kan het wel'

In het samen optrekken ten behoeve van leefbare dorpen probeert de gemeente 'op afstand' te besturen en het nodige vertrouwen te creëren. Deze cultuuromslag betekent een verschuiving van het ambtelijke "kan niet", naar een 'hoe kan het wel'. Rijniers: "Menigmaal zijn ambtenaren achter hun bureau vandaan gehaald om in de dorpen te kijken, te praten en te discussiëren met dorpsbewoners over wat wel tot de mogelijkheden kan behoren. Het 'uitsluitend bepalen vanuit de gemeente' daar wil men in de gemeente Bergen vanaf. Hoe belangrijk het ook is, het is beslist niet altijd gemakkelijk."

Strategische regiovisie

De gemeente Bergen heeft recent wederom een politiek 'nee' uitgesproken tegen de herindeling. "Niettemin voelt

men zich gedwongen tot samenwerking in de regio om een sterk Noord-Limburgs blok te vormen", vertelt Rijniers. "Dat heeft geleid tot de Strategische Regiovisie, die beoogt een adequaat en goede reactie te zijn op de gevolgen van vergrijzing en krimp. En ja, het heeft zeker gevolgen voor de dorpen, vooral op de terreinen 'wonen' en 'voorzieningen'." De regiovisie mikt op een viertal hoofdprogramma's (zie www.strategischeregiovisie.nl) waar de investeringen gedaan worden; waar de kwaliteit uit de regio gecentreerd wordt. Bij de totstandkoming van de regiovisie is er volop discussie en de interactie met de dorpsraden, opdat elk dorp zich hierin kan herkennen. Bij de uitvoering kunnen de dorpen straks zo veel mogelijk blijven putten uit zijn eigen kracht en kennis. De visie biedt dus vele kansen ...

VKKL

Vereniging Kleine Kernen Limburg

Van de bestuurstafel VKKL...

Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen

Veel provincies zijn of gaan zich bezig houden met een kerntakendiscussie, waarbij het gevaar op de loer ligt dat de ondersteuning vanuit de provinciale vereniging door bezuinigingen op de tocht komt te staan. De provincie legt die taken bij de gemeentes, maar de vraag is of die bereid zijn een provinciale structuur te laten voortbestaan. Als Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen (LVKK) proberen we verschillende ministeries er op te wijzen dat decentralisatie van Landelijke Overheid naar Provinciale Overheid naar Gemeentelijke Overheid er toe dreigt te leiden dat een belangrijke en relatief zeer goedkope ondersteuning van actieve burgers wegvalt. De eerste voorbereidingen van het Nationale PlattelandsParlement 2011 zijn gestart. We proberen om samen met KNHM en Netwerk Platteland de stem van de actieve bewoners van het platteland sterk te laten doorklinken bij de beleidsmakers van woningcorporaties, zorginstellingen en bij de landelijke politici. Informatie over het Nationale PlattelandsParlement vindt u op www.plattelandsparlement.nl.

Steeds nadrukkelijker gaat ook de problematiek van de Dorpshuizen onderdeel worden van de werkzaamheden van de LVKK. Het Dagelijks Bestuur is uitgebreid met twee leden uit de 'dorpshuizensfeer' en momenteel wordt gewerkt aan een projectplan waarmee we hopen voldoende middelen te verkrijgen om o.a. een landelijke functionaris te kunnen aanstellen ten behoeve van de dorpshuisvrijwilligers.

Meer informatie over de Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen is te vinden op www.lvkk.nl.

Bestuur en secretariaat van de VKKL
wensen u fijne feestdagen
en een voorspoedig 2011

Column

Vrijwilligerswerk Limburg juist springlevend

Het vrijwilligerswerk in Limburg scoort in een onderzoek van Centraal Bureau voor de Statistiek lager dan elders in Nederland. Daarmee wordt voeding gegeven aan het beeld van cultuurpessimisten die uitgaan van een geïndividualiseerde samenleving waarin mensen weinig oog hebben voor elkaar. Dat beeld klopt niet met de werkelijkheid, ook niet in Limburg. De afgelopen jaren hebben bewoners in dorpen en buurten zich juist in toenemende mate verenigd om samen te werken aan de leefbaarheid. Het aantal leden van de Vereniging Kleine Kernen Limburg (VKKL) is in de afgelopen vijf jaar gestegen van 20 naar 90 leden. En er is nog geen einde gekomen aan deze groei. De bewonersorganisaties in dorpen manifesteren zich niet alleen als belan-

genbehartigers, maar juist als betrokken bewoners die de sociale cohesie in dorpen vergroten. Dorpsraden stimuleren nieuwe initiatieven van bewoners en verenigingen zoals de bouw van multifunctionele gemeenschapshuizen, eettafels, dagvoorzieningen, vervoersprojecten en speeltuinen. Mensen vinden het prettig om iets te kunnen doen voor een ander. Voor veel activiteiten melden zich meer vrijwilligers dan kunnen worden opgenomen. Steeds meer dorpsraden ondersteunen de oprichting van startersverenigingen die zelf hun eigen woningen bouwen.

Limburg loopt landelijk voorop met de proeftuin Zelfsturing in de gemeenten Peel en Maas en Valkenburg aan de Geul. Zelfsturing betekent dat gemeenten bewust ruimte maken voor initiatieven en oplossingen van bewoners en hen verantwoordelijk laten zijn voor de leefbaarheid in hun dorp of wijk. Dat wil niet zeggen dat ze hun handen ervan aftrekken, maar ze geven de bewoners de kans om de dingen zo te regelen dat iedereen zich er prettig bij voelt. Gemeenten en instellingen stemmen hun dienstverlening af op datgene wat er in de gemeenschappen van dorpen en wijken gebeurt. Daardoor komen er oplossingen op maat en wordt de betrokkenheid bij het eigen dorp of wijk vergroot.

Het sociale klimaat in Limburg is juist springlevend. In het CBS-onderzoek komt ook naar voren dat in Limburg en in Noord-Brabant het hoogste aantal mensen lid is van een vereniging. Bewoners hebben de ideeën en de kracht die hun dorp of wijk nodig heeft. Op vrijdag 29 oktober heeft de VKKL al die actieve bewoners bij elkaar gebracht op het Gouvernement in Maastricht om het gesprek aan te gaan met Statenleden en Gedeputeerden tijdens het 3e PlattelandsParlement Limburg.